

تکه پاره‌های من

رمان

انعام کجه‌جی

ترجمه‌ی

کریم بورزبید

انتشارات مروارید

سرشناسه: کجه‌جی، انعام، ۱۹۵۲-م.
 Kajahji, Inam
 عنوان قراردادی: طشاری: روایه. فارسی
 عنوان و نام پدیدآور: تکه‌پاره‌های من (زمان) / انعام کجه‌جی؛ ترجمه‌ی کریم پورزبید
 مشخصات نشر: تهران: انتشارات مروارید، ۱۳۹۶.
 مشخصات ظاهری: ۲۷۰ ص.
 شابک: 978-964-191-563-8
 وضعیت فهرست‌نویسی: فیفا
 موضوع: داستان‌های عربی - عراق - قرن ۲۱ م.
 موضوع: Arabic fiction - Iraq - 21th century
 موضوع: پورزبید، کریم، ۱۳۵۷-، مترجم
 رده‌بندی کنگره: PJA ۴۹۶۰ / ۳۳-۸۰ الف / ۱۳۹۶
 رده‌بندی ده‌بندی: ۸۹۲/۷۳۶
 شماره کتابشناسی ملی: ۵۰۲۷۹۴۴

انتشارات مروارید

تهران، خیابان انقلاب، روبه‌روی دانشگاه تهران، پلاک ۱۱۸۸ / ص. پ. ۱۶۵۴-۱۳۱۴۵
 دفتر: ۶۶۴۰۰۸۶۶-۶۶۴۱۴۰۴۶-۶۶۱۲۰۶۶۱ فاکس: ۶۶۴۸۴۰۲۷ فروشگاه: ۶۶۴۶۷۸۴۸
<https://instagram.com/morvaridpub> - <https://telegram.me/morvaridpub>
www.morvaridpub.com

تکه‌پاره‌های من

انعام کجه‌جی

ترجمه‌ی کریم پورزبید
 ویراستار: علی نویدی ملاطی
 تولید فنی: الناز ایللی
 صفحه‌آرایی: تینا حسامی
 چاپ اول: پاییز ۱۳۹۷
 چاپخانه: کارنگ
 تیراژ ۵۵۰

شابک ۸-۵۶۳-۱۹۱-۹۶۴-۹۷۸-978-964-191-563-8 ISBN

۳۲۰۰۰ ریال

مقدمه‌ی مترجم

«انعام کجه‌جی» نویسنده روزنامه‌نگار عراقی در سال ۱۹۵۲ در محله‌ی «الکراده» در بغداد به دنیا آمد کجه‌جی در مدرسه‌ی راهبه‌های «التقدمه» درس خواند. سپس وارد دانشکده ادبیات دانشگاه بغداد شد و در آن‌جا در رشته‌ی روزنامه‌نگاری فارغ‌التحصیل شد. پس از آن در روزنامه‌ها و مجلات عراقی فعالیت کرد و در رادیو صدای مردم و تلویزیون بغداد نیز کار کرد. چندی بعد برای ادامه‌ی تحصیل به پاریس رفت و در سال ۱۹۸۶ فوق‌لیسانس و دکترای روزنامه‌نگاری را از دانشگاه سوربن دریافت کرد. این نویسنده‌ی عراقی اکنون در فرانسه زندگی می‌کند.

کجه‌جی کار روزنامه‌نگاری خود را در مجلات عربی در پاریس ادامه داد و در این مجلات قلم‌فرسایی کرد. انعام هرگز فعالیت رسانه‌ای خود را طی ۴۶ سال گذشته کنار نگذاشت و اکنون نیز در روزنامه‌ها و مجلات عربی مختلف مطلب می‌نویسد. از نظر او روزنامه‌نگاری حرفه‌ای است که در تمام زبان‌ها رمان‌نویسانی تولید می‌کند. کجه‌جی در یکی از مصاحبه‌هایی که با او شده گفته است: «من مدیون روزنامه‌نگاری هستم چون اختصار را نشانم داد، زبان مرا مختصر کرد و به من یاد داد چگونه شفاف و موجز بنویسم. فکر می‌کنم هرچه باتجربه‌تر می‌شویم، مرز میان نوشتار روزنامه‌ای و داستانی از

بین می‌رود. از بهترین فرصت‌های روزنامه‌نگاری این است که به اقصای نقاط جهان سفر می‌کنم، تجارب گوناگونی به دست می‌آورم و با اشخاصی مواجه می‌شوم که در شغلی دیگر هرگز نمی‌توانستم آن‌ها را ببینم. تعدادی از این شخصیت‌ها و افراد در متون روزنامه‌نگاری می‌آیند و باقی آن‌ها در دفترچه یادداشت‌ها و میز اداره نگه داشته یا فراموش می‌شوند تا وقتی که دوباره آن‌ها را وارد رمانی می‌کنم.

از این نویسندگی عراقی تاکنون این کتاب‌ها منتشر شده است: *لورنا، سال‌های من با حواد سلیم بود*؛ سال ۱۹۹۸ که یک زندگی‌نامه‌ی داستانی است. *نخ‌های عراقی* به قلم زنان؛ در سال ۲۰۰۳، که شامل پژوهش‌ها و متن‌های ۴۰ ساله است و به زبان‌های فرانسوی، ایتالیایی و یونانی ترجمه شده است. *باریکه/آب‌تاب‌ها* رمان دیگری است که در سال ۲۰۰۵ منتشر و به ایتالیایی ترجمه شد. این رمان در ایران در سال ۱۳۹۶ توسط محمد حزبایی زاده به فارسی ترجمه شد.

نوه‌ی آمریکایی رمان دیگری است که در سال ۲۰۰۸ منتشر شد و به فهرست کوتاه جایزه‌ی ادبی بوکر عربی رسید و به زبان‌های فرانسوی، انگلیسی، چینی و ایتالیایی ترجمه شد.

انعام کجه‌جی با رمان *تکه پاره‌های من* بار دیگر نامزد جایزه‌ی بوکر عربی در سال ۲۰۱۴ شد و این رمان به فهرست نهایی رسید. این کتاب برنده‌ی جایزه‌ی بزرگ «لاگارد» فرانسه شد. این جایزه هر سال به کتاب‌هایی اهدا می‌شود که توسط نویسندگان عرب به فرانسه منتشر یا از عربی به فرانسه ترجمه می‌شوند. این رمان توسط انتشارات گالیمار فرانسه به فرانسه ترجمه و منتشر شد. تکه پاره‌های من همچنین موفق به دریافت بورسیه‌ی صندوق عربی فرهنگ و هنر «آفاق» شد.

انعام کجه‌جی همچنین سه فیلم مستند در سال‌های ۱۹۷۸، ۲۰۰۴ و ۲۰۱۶ ساخته است.

رمان تکه پاره‌های من که عنوان اصلی آن به عربی «طشاری» است، به مانند رمان *نوهی آمریکایی* به کشمکش‌های عراقی‌هایی که در سراسر جهان پراکنده شده‌اند، می‌پردازد؛ ولی تکه پاره‌های من برخلاف رمان *نوهی آمریکایی*، به سال‌های دهه‌ی پنجاه میلادی می‌پردازد، به خانواده‌ی پویاتر و گسترده‌تری نظر دارد.

الهام‌بخش کججی در این رمان، زنانی بودند که مبارزه کردند تا نسل او شاخه‌ای مدنی باشد که در آن درس خواندن، کار کردن، عشق ورزیدن، سفر کردن و معقولانه زندگی کردن ممکن است. عراق کشوری دلپذیر برای زندگی بود، اما نشانه‌های شومی در راه بود. کلاغ‌های شومی روی شاخه‌هایش فرود آمدند. جنگ شد و کشور به جامعه‌ای حزبی و جدایی‌طلب تبدیل شد که مادرانها می‌پروند خود را به بیرون از مرزها می‌فرستاد. دغدغه‌ی اصلی رمان داستان‌نویسی، استفاده از گذشته و ثبت جزئیاتش است؛ مانند میراثی که کسی برای نرزدان و کسانی که پس از او می‌آیند به جا می‌گذارد.

کججی درباره‌ی عنوان کتاب چنین می‌گوید: «طشاری لغتی محلی برای یک تفنگ شکاری ساچمه‌خور است. به رانم عجیب و غریب بودن کلمه و مشکلی که خواننده‌ی غیرعراقی ممکن است با این لغت داشته باشد، نتوانستم لغتی مناسب‌تر برای متنی که محور آن پراکنده‌گی، ازهم‌پاشیدگی یک خانواده در کشورها و قاره‌ها برای چند نسل است بیابم. وقتی به خواننده‌ها قبر پدر بزرگ را در بصره، قبر همسرش را در لندن و تران فرزندشان را در قبرهایی در سوئد و خلیج فارس و کانادا می‌بینیم، تصویر بهتری از آن می‌توان ارائه داد.»

قهرمان داستان در رمان *نوهی آمریکایی* به کشورش بازمی‌گردد تا به‌عنوان مترجم در ارتش آمریکا مشغول به کار شود. او کشوری را کشف می‌کند که پیش از آن هرگز نمی‌شناخته است، چرا که در جوانی از آن جا

مهاجرت کرده و حالا با مادر بزرگش روبه‌رو می‌شود و او شغلِ نوه‌اش را خیانت و رسوایی می‌داند. این در حالی است که قهرمان داستان در رمان *تکه‌پاره‌های من*، کشورش را مثل کف دست می‌شناسد. او زمانی که هشتاد سالش شده، مجبور می‌شود از کشور خارج شود و مهاجرت کند و دیگر قادر نیست با اهانت‌ها در خیابان دست‌وپنجه نرم کند. مهاجران بسیاری وجود دارند که دلایل مختلفی برای مهاجرت‌شان وجود دارد، اما حتی آن‌هایی که در کشورشان ماندند، از پراکندگی ارزش‌هایی که به‌خاطر حفظ‌شان تربیت شده به هیچ‌چیز نمی‌برند؛ همان‌طور که مناطق جدایی‌طلب در حال تکه‌پاره کردن میهن‌شان است.

در پایانِ هر خود لازم می‌دانم از دوستان عزیزِی که در به سرانجام رسیدن این کتاب، کمک کردند، تشکر کنم. از دوست عزیزم، احمد حیدری مجد، نویسنده و مترجمِ نبردِ ست که تلاش‌های ستودنی بی‌اجر و مزد در ترجمه‌ی آثار نویسندگان ایرانی به عربی از خود نشان داده و می‌دهد و در ترجمه‌ی این رمان، به‌ویژه اصطلاحات و جملات دشوار کمک‌های زیادی به بنده کرد، تشکر ویژه می‌کنم. همچنین از آقای حسن‌زاده، مدیر محترم و فرهیخته‌ی انتشارات مروارید برای نوبت این کتاب، در دنیای نشر به فارسی بسیار سپاسگزارم.